ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 14.10.2021 г.
COM(2021) 632 final

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА

за издадените през 2020 г. разрешения за износ в съответствие с Регламента относно търговията с някои стоки, които биха могли да бъдат използвани с цел изпълнение на смъртно наказание, изтезания или други форми на жестоко, нечовешко или унизително отношение или наказание

1. Въведение

Целта на Регламент (ЕС) 2019/125 относно търговията с някои стоки, които биха могли да бъдат използвани с цел изпълнение на смъртно наказание, изтезания или други форми на жестоко, нечовешко или унизително отношение или наказание [1] е предотвратяването на смъртното наказание, от една страна, и на изтезанията и други форми на жестоко, нечовешко или унизително отношение или наказание, от друга страна, в държави извън ЕС. В регламента се прави разграничение между:

- стоки, които по своята същност служат за насилие и с които изобщо не трябва да се търгува (приложение II), и
- стоки, които могат да имат законна употреба, като например оборудването, използвано за целите на правоприлагането (приложение III), и стоките с терапевтична употреба (приложение IV).

Търговията със стоки, изброени в приложения III и IV, подлежи на определени ограничения.

В член 26, параграф 3 от регламента се посочва, че държавите членки изготвят публичен годишен доклад за дейността. Докладът трябва да съдържа информация за броя на получените заявления, за стоките и държавите, посочени в тях, както и за решенията, които са били взети по заявленията. В член 26, параграф 4 се посочва, че Комисията трябва да изготви годишен доклад, включващ годишните доклади за дейността, публикувани от държавите членки. Тя трябва да оповестява този доклад публично.

В настоящия доклад на Комисията се предоставя информация за издадените от държавите членки през 2020 г. разрешения за износ на стоки[2], които биха могли да бъдат използвани с цел изтезания или изпълнение на смъртно наказание.

Всички държави членки докладваха за броя на разрешенията за износ, които са били издадени и отказани съгласно член 11, параграф 1 и член 16, параграф 1, както и за стоките и съответните страни на местоназначение. В някои случаи компетентните органи в държавите членки докладваха също така относно броя или количествата на стоките, разрешени за износ, и категорията крайни потребители, на които тези стоки са били доставени.

> **Разрешения съгласно Регламент (ЕС) 2019/125**
>
> Съгласно член 11, параграф 1 и член 16, параграф 1 от регламента се изисква разрешение за износа[3] на стоки, изброени съответно в приложения III и IV.

([1]) ОВ L 30, 31.1.2019 г., стр. 1.

([2]) Настоящият доклад не предоставя информация относно използването от износителите на генералното разрешение на Съюза за износ съгласно приложение V към регламента за износ на стоките, изброени в приложение IV.

([3]) В член 2, буква г) от регламента понятието „износ“ се определя като „всяко изпращане на стоки от митническата територия на Съюза, включително изпращането на стоки, за които се изисква митническа декларация, както и изпращането на стоки, след като са били на

В приложение III са посочени някои стоки, които биха могли да бъдат използвани за изтезания и други форми на жестоко, нечовешко или унизително отношение или наказание. Стоките от приложение III попадат в следните позиции: стоки, предназначени за задържане на хора; оръжия и устройства, предназначени за контрол на безредици или за самозащита; както и оръжия и оборудване за разпространение на химически вещества, причиняващи временна недееспособност или дразнене и предназначени за контрол на безредици или самозащита, и свързаните с тях вещества.

В приложение IV са изброени някои химикали, които биха могли да се използват за поставянето на инжекция със смъртоносна доза.

С изключение на случаите, когато за износа на стоки, изброени в приложение IV, се използва генералното разрешение на Съюза за износ, посочено в приложение V, разрешението за износ трябва да се получи от компетентните органи в съответната държава членка, посочени в приложение I към регламента.

Износът за местоназначенията, изброени в генералното разрешение на Съюза за износ, обикновено може да се осъществи, без да е необходимо да се получи индивидуално или общо разрешение, издадено от държава членка. Досега подходът се състоеше във включването на държава извън ЕС в приложение V, ако тя е ратифицирала съответното международно споразумение с ангажимент за премахване на смъртното наказание за всички престъпления. За държави, които не са членки на Съвета на Европа, това означава, че въпросната държава трябва да е ратифицирала Втория факултативен протокол към Международния пакт за граждански и политически права (МПГПП) без резерви.

Въпреки това, ако съществува основателно подозрение относно способността на износителя да спази условията на разрешението или на законодателството за контрол върху износа, компетентният орган може да забрани на износителя да използва генералното разрешение на Съюза за износ.

В член 20, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 2019/125 се посочва, че разрешение за износ, което се издава от държава членка, може да бъде индивидуално разрешение (разрешение за износ към един краен потребител или получател в държава извън ЕС) или общо разрешение (разрешение за износ към един или повече конкретни крайни потребители или дистрибутори в една или повече конкретни държави извън ЕС) [4].

С членове 3, 4 и 5 от регламента се забраняват съответно износът, вносът и транзитът на стоките, изброени в приложение II. Компетентните органи могат да предоставят дерогация от забраната, но само ако се докаже, че въпросните стоки ще бъдат използвани

съхранение в свободна зона по смисъла на Регламент (ЕС) № 952/2013 на Европейския парламент и на Съвета“.

([4]) В член 2, буква п) се посочва пълно определение на понятието „индивидуално разрешение“. В член 2, буква р) се посочва пълно определение на понятието „общо разрешение“.

изключително за целите на излагането им в музей (в държава извън ЕС или, в съответствие с член 4, в държава членка) предвид тяхната историческа стойност.

2. Издадени и отказани разрешения

През 2020 г. общият брой на докладваните разрешения възлиза на 247, като те са били издадени от 11 държави членки. Останалите държави членки са уведомили Комисията, че не са получили заявления за издаване на разрешение съгласно регламента.

Тъй като определенията за „индивидуално разрешение“ и „общо разрешение“ в член 2 от регламента не включват количествен елемент, посочването на броя на издадените разрешения не дава информация за броя или количеството на стоките, обхванати от съответните разрешения. В информацията, която държавите членки предоставят на Комисията, обикновено не се прави разграничение между индивидуални и общи разрешения.

С регламента се въвежда изискване компетентните органи да проверяват дали в дадено разрешение за износ са налице признаци, че ако бъдат изнесени, съответните стоки може да бъдат използвани за изтезания или други форми на жестоко, нечовешко или унизително отношение или наказание (приложение III) или с цел изпълнение на смъртно наказание (приложение IV). Ето защо в член 20, параграф 8 от регламента се посочва, че компетентният орган трябва да получава „цялата информация, по-специално относно крайния потребител, държавата на местоназначение и крайната употреба на стоките“.

Държавите членки докладваха, че през 2020 г. са отхвърлили 23 заявления за издаване на разрешение за износ. Докладваните случаи на отказ се отнасят до някои планирани сделки с клиенти в Алжир, Андора, Бразилия, Виетнам, Ирак, Камерун, Китай, Малайзия, Обединените арабски емирства, Саудитска Арабия, Тайланд, Уганда, Филипините, Хонконг и Чили. Неразрешените сделки засягат главно стоки, изброени в приложение III, код 3.1[(5)]. Някои от тях се отнасят до стоки, изброени в приложение III, кодове 1.1[(6)] (Саудитска Арабия), 2.1[(7)] (Алжир), 3.4[(8)] (Хонг Конг, Тайланд) и 3.6[(9)] (Ирак). Предвиденият износ за Малайзия се отнася до стоки, изброени в приложение IV, код 1.1, буква г) *(натриева сол на пентобарбитал)*. Друг планиран износ за Хонконг се отнасяше до стоки, изброени в приложение IV, код 1.1 (*Други анестетични агенти барбитурати с бързо или интермедиерно действие*).

([5]) Стоки, изброени в приложение III под код 3.1: преносими оръжия и приспособления за пускане или разпространяване на доза химично вещество, причиняващо временна недееспособност или дразнене.

([6]) Стоки, изброени в приложение III под код 1.1: букаи и вериги (с изключение на обикновени белезници).

([7]) Стоки, изброени в приложение III под код 2.1: електрошокови палки.

([8]) Стоки, изброени в приложение III под код 3.4: смеси с тегловно съдържание на PAVA или OC поне 0,3 % и разтворител (като например лютив спрей).

([9]) Стоки, изброени в приложение III под код 3.6: фиксирано или сглобяемо оборудване за разпространение на химични вещества, причиняващи временна недееспособност или дразнене, върху значителна площ.

С членове 3, 4 и 5 от регламента се забраняват съответно износът, вносът и транзитът на стоките, изброени в приложение II. С регламента се позволява на компетентните национални органи да предоставят дерогация от забраната, но само ако се докаже, че въпросните стоки ще бъдат използвани изключително за целите на излагането им в музей (в държава извън ЕС или, в съответствие с член 4, в държава членка) предвид тяхната историческа стойност. Компетентните органи докладваха, че не са предоставили такива дерогации през 2020 г.

В *приложение 1* към настоящия доклад е представена информация относно броя на разрешенията за износ, издадени от националните компетентни органи през 2020 г., по категории стоки (приложения III и IV към регламента). Износът по силата на генералното разрешение на Съюза за износ (приложение V) не е включен в информацията за броя на издадените разрешения.

В *приложение 2* е представена информация за броя на докладваните разрешения за износ и отказите по категории стоки (приложения III и IV).

В *приложение 3* е представена информация за броя разрешени и отказани заявления през периода 2017—2020 г.

В *приложение 4* е представена информация за броя на докладваните разрешения за износ, издадени от държавите членки.

В *приложение 5* е представена информация за основните докладвани местоназначения на разрешения износ.

В *приложение 6* е обобщена информацията, предоставена на Комисията относно докладваната крайна употреба на разрешения износ през 2020 г.

В *приложения 7 и 8* е представен преглед на стоките, разрешени за износ, техните местоназначения и докладваната им крайна употреба.